

4038356 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : การประเมิน/การดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา/เจ้าหน้าที่สถานีนามัย

เบญจมาศ วิเชียรประศาสน์ : การประเมินผลการดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย จังหวัดราชบุรี (THE EVALUATION OF DENTAL HEALTH PERFORMANCE OF HEALTH CENTER PERSONNEL IN PRIMARY SCHOOLS, RATCHABURI PROVINCE). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุรชาติ ฅ หนองคาย น.บ., ศศ.ม.(พัฒนาสังคม), ดุสิต สุจิรารัตน์ วท.บ., วท.ม.(ชีวสถิติ), สุรพล ศรีวิทยา DOCTEUR D' ETAT EN DROIT (MENTION TRES HONORABLE), 159 หน้า ISBN 974-663-791-6

ปัญหาสำคัญของงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรี คือ จำนวนนักเรียนประถมศึกษาในภาพรวมของทั้งจังหวัดยังป่วยเป็นโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบเป็นจำนวนมาก ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษามีอยู่หลายกลุ่ม เจ้าหน้าที่สถานีนามัย เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญมาก การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย จังหวัดราชบุรี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเจ้าหน้าที่สถานีนามัยจำนวน 155 คนตอบกลับ 145 คน คิดเป็นร้อยละ 93.0 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบไคสแควร์และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่สถานีนามัยส่วนใหญ่ที่ใช้ในการศึกษาเป็นเพศหญิง ร้อยละ 80.0 อายุ น้อยกว่าหรือ เท่ากับ 30 ปี ร้อยละ 53.8 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา ร้อยละ 62.1 รายได้ 6,001-9,000 บาท ร้อยละ 37.9 ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี ร้อยละ 60.0 ประสบการณ์การทำงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี ร้อยละ 78.6 ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 66.9 ระดับ (ซี) 5-6 ร้อยละ 49.0 เคยได้รับการอบรมเพิ่มเติม ร้อยละ 53.8 การดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับดี ร้อยละ 67.6 เจ้าหน้าที่สถานีนามัยมีความรู้ร้อยละ 39.3 มีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานทันตสุขภาพ ร้อยละ 64.8 กำลังคนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ร้อยละ 62.1 ไม่ได้รับเงินสนับสนุน ร้อยละ 80.7 วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ร้อยละ 57.2 การบริหารจัดการ (การวางแผน, การจัดองค์การ, การจัดคนเข้าทำงาน, การอำนวยความสะดวก และการควบคุมงาน) อยู่ในระดับดี ร้อยละ 69.7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาได้แก่ความรู้ในการตรวจสุขภาพในช่องปาก ที่ระดับ $p = 0.05$

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยควรจัดอบรมฟื้นฟูให้ความรู้ในเรื่องการตรวจสุขภาพในช่องปากกับเจ้าหน้าที่สถานีนามัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรสนับสนุนคู่มือในการปฏิบัติงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างน้อยสถานีนามัยละ 1 เล่ม ควรให้เจ้าหน้าที่สถานีนามัยทุกคนมีบทบาทในการดำเนินงานทันตสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ควรให้การสนับสนุนยานพาหนะแก่สถานีนามัยทุกแห่ง วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรส่งให้สถานีนามัยตามความจำเป็นและจัดส่งให้ทันเวลา ผู้บริหารควรกล่าวตักเตือนเมื่อพบว่าผู้ปฏิบัติงานทำงานผิดพลาด ควรมีการแบ่งหน้าที่กันระหว่างเจ้าหน้าที่สถานีนามัยและครูนามัยโดยทำให้เป็นลายลักษณ์อักษร เจ้าหน้าที่สถานีนามัยควรเข้าไปสอนทันตสุขภาพ สอนการแปรงฟันอย่างถูกวิธีและติดตามการส่งต่อนักเรียนเพื่อการรักษาอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง